

ABONNEMENT

Pays étrangers

Pour un an: 2 Dolars

Edition spéciale: 3 Dolars.

ADRESSE

"İdjtihad,, Constantinople

Téléph: St. 865

xxvème ANNÉE

15 Août 1930

İCTİHAD

Türkçe ve Fransızca

İLMİ, EDEBİ, İKTİSADİ

No: 303

ABONEMAN:

Seneliği [24Nusha] Türki-
ye için 2 1/2, Âlâ kâğıd-
lısı 5 Liradır

İDAREHANESİ

Cıgaloğlunda İctihad Evi

Tarihi Te'sisi:

1904 — Genève.

Yirini beşinci sene

15 Ağustus 1930

teşebbüslerle tefrika [désordre] nin nasıl teşdid edilmiş olduğunu gösterdim. Büyük sahibi milk ile çiftlikçi, çiftlikçi ile işçi, patron ile amele, zengin ehli sanayi ile sahibi yesar top-rak mültezimi aralarında bir girdab açıldı. Sınıflar arasındaki muhalefet ve cidalin umumiyetle neticesi, mütehalif müdde'iyatın tabii hakemi olan hükûmete müraca'at ve yahud, kudret ve istifade aleti olan hükûmete vaz'ıyed etmek olur. Şimdiki halde her sınıf kendisini müdafaa etmek, vaziyetini tahkim etmek, hasımlarını rahatsız etmek ve yahud zaiflatmak, bî taraflara ba'zı fevaid yemliği arz etmek ve bu suretle onların i'tirazlarını uyutmak, yahud ittihadlarını te'min etmek için kanunu kullanmak teşebbüsünde bulunur.

Tarihi fırkalar henüz bakidir. Fakat oyuncaklar olmuşlardır, günden güne bunlar müdahinler kesiliyor ve sınıf ihtiraslarının aletleri oluyorlar. Kanunu sınıf ihtiraslarına teslim ediyorlar ve bittabi bu söz birliğinin masarifini hurriyet te'diye ediyor [yani tarihi fırkaların sınıf ihtirasatına alet olmaları zararını hürriyet çekiyor, bundan mutazarrır olan hürriyet oluyor] Binaen aleyh her sınıfın kitlesi, kuvveti, inkişafı ve temayülleri Britanya harsının istikbali için büyük akibetler tazammun ediyor. Bu akibetleri icmalen tesciye ve takrir etmeye çalışacağız.

Prof. E Boutmy

FELSEFE

Ameli Ruhiyyat

LES INCERTITUDES DE L'HEURE

PRÉSENTE

Dr. Gustave Le Bon

7

İkinci bahs

Harbler, inkılablar ve terki teslihat

I

MÜSTAKBEL HARB SEBEBLERİ

ve

CERMEN İNTİKAMI

Ezümle hükümdarların şahsî hırslarından doğan eski harbler, hiç bir zaruriyet, hiç bir icab seciyesi arz etmezdi. Ma'serî menfa'atlerin mübarezesinden neş'et eden yeni harblerden, daha ziyade müşkilâtla ictinab olunabilir. İskender ve César, fütuhatlarına teşebbüs

etmeyebilirlerdi. Zamanımızda Almanya imparatorunun iradeti, « Hégémonie » ihtiyacı sirrisile bîkarar olan bütün bir milletin temayülâtına galebe etmekden, er gec, bir gün âciz kalırdı.

İngiltere tarafından, ehiren vücade getirilen arazi, tevsi'i fütuhal vasıtasile büyümek fikrinin ba'zı milletlerin müdir mefhumlarından olarak kaldığını gösterir.

Zafer sa'atında arzularını kabul ettirmek galip için kolaydır. Mağlubun mukavemetinin ancak kuvvetle imha edilebildiği ve yeni bir harbin zaruri olduğu güne kadar bu imkân [ya'ni galibin arzularını kabul ettirmek imkânı] tedricen zaiflar.

Galiblerine fa'ik olduklarına mu'tekid olan kavimler inhizamlarına kail olmazlar. Binaen aleyh bir cermen inikam alma teşebbüsü, müstakbel « Tarih » in en kat'î, en muhakkak vekayi'inden olarak nazarı i'tibare alınabilir.

«Hatırat»ma nazaren (Guillaume) un mefkuresi, kendisine hücum etmeye hiç bir kimsenin cesaret etmemesi için kâfi derecede kuvvetli bir orduya ve bir donanmaya malik olma idi. O zaman unutup du ki böyle vesaiti müdafanın sahibi, bu vasıtaları kendisini rahatsız eden rakiblerden kurtulmak için, isti'malde tehhur etmez. Onu harbe sürükleyen de kuvveti hakkındaki fikri oldu.

Almanyada iki intikam şekli te'emmül olunmaktadır: 10: Silahla; 20: İttisatı ticari ile. İkinci denemenin muvaffakiyeti, ister istemez, birinci şeklin mevki'i fi'le konmasını celb edecektir.

Muazzam teslihat müstesna olarak, Almanyanın bir müstakbel tecavüzünü men' edecek yegâne vasıta, 1871 den evvel olduğu gibi (Almanya) nın muhtar vilayetler haline avdeti olurdu. Prusyanın hakimiyetinden kurtulmak için, mütarekeden sonra bunu bizzat (Almanya) dahi istiyordu. Böyle bir bedaheti, anlamamış olmalarından dolayı müsalahayı yapanlara, müverrihler mutlak hayret edeceklerdir.